

Vana-Võromaa käsitöölise koostöö 2017 a. veebruari ümarlaua kokkuvõte

Toimus 15.02.2017 *käsitüütärõn Aila man* (Näpustuudios), Võro Jüri tn 19a I korrusel kell 14-16.30

Arutelu juhatas Külli Eichenbaum Võru Instituudist.

Kohal olid:

Piia Suvi, Aila Kikas, Merike Rebane, Maia Kulla, Merle Kõlu, Ellen Nukk, Sirje Hainas, Raivo Jänemägi, Külli Eichenbaum.

Puudus Vilve Oja, kes oli ootamatult haigeks jäänud.

PÄEVAKORRAS:

1. Info ja uudiste vahetamine.
2. Vana-Võromaa mustrite kataloogi praktiline kasutamine. Vilve ja Külli
3. Tootearendus. Vestlusring

1.

Ülevaade hiljuti toimunud sündmustest, mis olid käsitööga seotud. Kuna Vilve oli haigestunud, jagas infot Külli.

Eelmisel päeval, 14. veebruaril, oli Põlva Huvi- ja Kultuurikeskuses rahvusvaheline kultuurikoostööpäev, mille raames oli väike käsitöölaat II korruse fuajees ja kahe ettekandega seminar käsitöö teemal. Kohal käisid Külli ja Vilve. Laat oli rohkem nagu töötubade moodi – Kagu-Eesti meistrid tegid kohapeal kirivööd, seto pitsi, pakutrükki, lukuprossi, märkmikku, punuti säärepaelu ja valmistati rõivast nukkusid. Pihkvast pärit käsitöömeister oli väljas vilditud piltidega. Läti meistrite käsitöö oli esindatud kirikinnastega ning veel mitmete toodetega, aga ühtki kontakti Läti poole ei õnnestunud luua, sest käsitööorganisatsioonide esindajaid me ei kohanudki (või ei osanud üles leida).

Seminaril oli kaks ettekannet: käsitööettevõtluse võimalikkusest Eestimaal kõneles Maire Forsel, mikroettevõtja ja Leisi Lapikoja omanik. Jutt käis ausa ettevõtluse võimalikkusest, sh kõneles ta loominguliste ideede autoriõigustest ja selle kaitsmise võimalustest, nt oma toodete patenteerimisest. Käsitööettevõtlusest Setomaal andis ülevaate Ingrid Kala (MTÜ Seto Käsitüü Kogo). Koostööpäeva korraldasid MTÜ Euregio Pskov-Livonia, Põlva Maavalitsus ja Rahvakultuuri Keskus.

Käsitööpäeval oli Küllil ja Vilvel pikem vestlus meie käsitöövõrgustiku osalise Andres Rattasepaga, kes on Eesti Rahvakunsti ja Käsitööliidu juhatuse liige. Andresel on võimalus osaleda ülemaailmsel käsitööfestivalil Türgis selle aasta juunis. Tal on seal kahe nädala jooksul võimalik esindada ka Vana-Võromaa käsitööd. Väljapanekule seab piirid kaasvõetava pagasi piirang (kokku 100 kg). Andres ise teeb kohapeal kasetohu-tööd ja lisaks võiks siis võtta veel näiteid peenemast puu-käsitööst. Teise mõttena arutasime, et väljapanekus võiks olla esindatud Võromaa rahvarõivad ja selle teemalised kaubad: näitamiseks rõivakomplekt ning meie rõivaste-kirjade ainesel väiksed tooted nagu vööd, paelad, kotikesed, sõled jms.

Vajalik on koostada Vana-Võromaa käsitööd tutvustav inglisekeelne pisitrükis (voldik või flaijer). Interneti olemasolul saab huvilistele tutvustada meie käsitöötooteid e-poe kaudu. Selleks ajaks peame jõudma inglisekeelse osa avaldamiskõlblikuks teha.

Veebruari II laupäeval oli ka Eesti Rahvakunsti ja Käsitööliidu juhatuse laiendatud koosolek, kust võttis osa Mari Sepp. Seal olid päevakorral tavapärased jooksivad küsimused, millega saab tutvuda, kui saadetakse protokoll, enamat infot Maril praegu edastada pole.

Nädalavahetusel 10.-12. veebr oli Tallinnas mess Tourest, millel Aila osales töötoaga Võrumaa väljapanekul lastefestivali reklaamival alal, soovijad said meisterdada omale tsirgukese. Võrumaa tegi reklaami suvisele lastefestivalile ja paistis, et huvi oli suur. Lastefestival toimub 28.-30. juulil Võru linnas, festivali kavas on ka laat, kuhu oodatakse kohaliku kauba müüjaid. Laada osas tuleb infot täpsustada. Meie esialgses laatade kavas polnud seda laata plaanitud.

Raivo tutvustas, millistel laatadel/üritustel ta osaleb. Raivo kiitis Põllumajandusmuuseumis toimuvaid laatasiid – pidid olema rahvarohked. Mõned Tartu linna laadad on platsitasuta, vt lähemalt: <http://ettevotlus.tartu.ee/laadad>

Arutelu käigus arvati, et oluline oleks käsitööesindusega osaleda 20. augustil toimuval Ökofestivali laadal Karilatsi muuseumis, sest seal käib ka väga palju rahvast.

Arutusele tuli kohalike laatade puhul probleem, et korraldajad lubavad laadale käsitöömüüjaid Lätist, keda aina rohkem ja rohkem meie laatadel näeb. Võiks mõelda siseturu ja meie oma käsitööliste kaitsmisele. Teeme ettepanekud kohalike laatade (Võru folgilaat, linnapäevade laat, jõululaat, ja nüüd ka lastefestivali laat) korraldajatele, et Läti käsitööliste osalemisele oleks piirangud (nt ainult tootegrupid, mida meil oma käsitöölised ei kata). Lätlased näiteks ei lubavat eestlasi otse oma laatadele müüma tulla, ainult Läti koostööpartneri kaudu.

2.

Vana-Võrumaa mustrite kataloogi vaatamine lükkus järgmisele korrale, sest andmekogu pidi tutvustama Vilve, kes aga jäi haigeks.

3.

Tootearenduse vestlusringi alustasime selleks korraks ette valmistatud ideede tutvustamisega ning näidiste vaatamisega.

Maial oli kaasas valik näiteid väikestest vilditud prossidest. Piia oli kudunud sukkade säärde ja kinda seljale mustri vahele võrokeelseid sõnu. Aila näitas seda tsirgukest, mida ta tegi messi töötoas. Külli oli kodutööna otsinud võrokeelseid sõnu, väljendeid ja sõnapaare, mida saaks eri toodetel kasutada (nt maastikusõnad, taimed, puud jms).

Sooviti veel lisaks võrokeelseid ütlemissi, mis sobiks nt kottidele ja ka ehete kohta.

Maia pakkus välja, et järgmiseks korraks tuleks mõelda välja, kuidas me paneme oma kaubad välja müügiks piirkonna turismikohtades – kas mingi ühtse kujundusega riiul, stend või midagi muud. Küsimused: kas me teame, millised paigad võtavad käsitööd müügiks? Kaubad peavad olema väikesed, kerged, odavad – need mida turist on valmis meeneks kaasa ostma. Prooviks võiks teha maakuulamise Võru I-punktis, kus on ka müügivõimalus, aga kohalikke tooteid väljapanekus vähe ja needki ei paista välja.

Küllil arvas, et esmalt võikski proovida Võru I-punktiga seda koostööd arendada, siis näeb tegelikkuse ära.

Järgmisel korral jätkame tootearenduse teemat. Jätkuvalt on ülesanne mõelda ja luua uudse vaatega tooteid, ennekõike selliseid, mida teised ei paku. Järgmisel kokkusaamisel vaatame taas näidiseid ja arutame ideid.

Kaasa võib võtta ostu-müügi ja vahetamise jaoks materjale. Ja ikka ka oma käsitööd teistele tutvustamiseks, samuti e-poodi müügile pakkumiseks (ennekõike tooted, mida poes veel pole või on vähe).

Järgmine tsõõriklaud toimub teisipäeval, 14.märtsil käsitüütaron Aila man, algusega kell 14.

Tsõõriklaua kokkuvõtte tähendas üles Külli Eichenbaum